

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN
EĞİTİMİNDE BİYOFİZİKSEL YAPININ YERİ VE ÖNEMİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

A. Kemal ÖNGÜÇ

76210

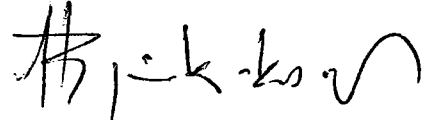
**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MÜZİK EĞİTİMİ**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
76210**

Temmuz 1998

ANKARA

Kemal Öngüç tarafından hazırlanan ANADOLU GÜZEL SANATLAR
LİSELERİNDE KEMAN EĞİTİMİNDE BİYOFİZİKSEL YAPININ YERİ VE
ÖNEMİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA adlı bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak
uygun olduğunu onaylarım

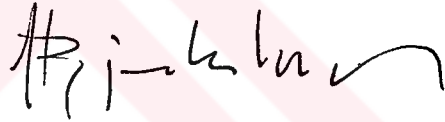

Doç. Feridun Büyükkaksoy

Bu çalışma, jürimiz tarafından Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek
Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Ali SEVGİ

Üye : Doç. Feridun BÜYÜKKAKSOY

Üye : Yrd. Doç. Yakup KIYRAK

Üye :

Üye :

Bu tez, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına
uygundur.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
ABSTRACT	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	vi
1. GİRİŞ	1
2. BULGULAR ve YORUM.....	17
2.1. Keman Eğitiminde Öğrencilerin Karşılaştıkları Biyofiziksel Yapıya İlişkin Sorunlara Yönelik Öğretmen Görüşleri.....	17
2.2. Keman Eğitiminde Öğrencilerin Biyofiziksel yapıya ilişkin Sergilediği Davranışlar ve Etkilenimler	20
2.3. Keman Eğitiminde Öğrencilerin Biyofiziksel Yapıya İlişkin Karşılaştıkları sorunların Çözümüne Yönelik Öğretmen Görüşleri	25
3.SONUÇ VE ÖNERİLER	30
KAYNAKLAR.....	35
EKLER	37
ÖZGEÇMİŞ	45

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE KEMAN
EĞİTİMİNDE BİYOFİZİKSEL YAPININ YERİ VE ÖNEMİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

(Yüksek Lisans Tezi)

Abdullah Kemal ÖNGÜÇ

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Temmuz 1998**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki keman öğrencilerinin biyofiziksel yapıya bağlı olarak çektikleri güçlükleri belirlemek ve bu belirlenen güçlüklerin giderilmesi için çözüm yolları önermektir.

Araştırma betimsel yöntemle yapılmıştır. Durum saptamaya yöneliktir.

Araştırma örneklemi 1997 - 1998 öğretim yılında Bolu, Ankara, İstanbul, Eskişehir, İzmir Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman öğretmenliği yapan 22 kişilik bir gruptur.

Araştırmada verilerin toplanabilmesi için araştırmacı tarafından Problem tarama anketi geliştirilmiştir. Geliştirilen araçlar örneklemi oluşturulan okullarda araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

Araştırmada sunulan anket üç bölümden oluşmaktadır. Her bölümde verilen cevapların yüzdeleri hesaplanarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın bulguları, keman eğitiminde biyofiziksel yapıyla ilgili doğru gerçekçi bilgilere ihtiyaç olduğunu göstermiştir.

Bilim Kodu : 224 18 01

Anahtar Kelimeler : Biyofiziksel Yapı, Keman Öğrencileri

Sayfa Adedi : 46

Tez Yöneticisi :Doç. Feridun BÜYÜKAKSOY

**IMPORTANCE OF BIO - PHYSICAL NATURE OF VIOLIN
STUDENTS IN ANATOLIAN ART SCHOOLS**

(M. Sc. Thesis)

Abdullah Kemal ÖNGÜÇ

**GAZİ UNIVERSITY
INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY**

July 1998

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the difficulties which violin students in Anatolian Art Schools have due to their bio-physical nature, and to suggest solutions to cope with these difficulties

The method of the study is descriptive. It is for determining situation.

The population of the study is 22 violin teachers who worked in Anatolian Art Schools in Bolu, Ankara, İstanbul, Eskişehir an İzmir in 1997 – 1998 semesters.

To obtain data, a Questionnaire For Problem Searching was developed. Those materials were applied to the subject population in the related schools by the researcher.

The questionnaire developed consists of three parts. The data were analyzed by using percentages

The results indicated that there is a need for realistic information

related to students' bio-physical nature in violin education

Science code : 224 18 01

Key Words : Bio – Physical, Violin Student

Page number : 46

Adviser :Doç. Feridun BÜYÜKAKSOY

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım boyunca değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren hocam Doç. Feridun Büyükkaksoy'a yine değerli tecrübelerinden yararlandığım Öğr. Gör. Ahmet Yıkmış'a, Yine yabancı makaleler konusunda yardımcı olan Hatice Eğilmez'e ve devamlı bana destek olan değerli eşim Berna Öngüç'e teşekkür ederim.

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 2.1.	Sağ el kombine hareketleriyle ilgili öğretmen görüşleri17
Çizelge 2.2.	Öğrencilerin sağ el kullanımına ilişkin zorluklar ve hareketin tamamını hafızaya kısa sürede alabilmeye ilişkin öğretmen görüşleri18
Çizelge 2.3.	Öğrencilerin sol el tutuşunda -parmak düşürüşlerinde- parmak tutmada zorluk çekmeleri ve sıklık oluşmasına ilişkin öğretmen görüşleri19
Çizelge 2.4.	Öğrencilerin spor alanında yaptıkları çalışmalarda öğretmen görüşleri19
Çizelge 2.5.	Öğrencilerin çalışma sonrası oluşabilen kas yorgunluklarına ilişkin öğretmen görüşleri20
Çizelge 2.6.	Öğrencilerin çalışma sonrası oluşan ağrı ve kramplara ilişkin öğretmen görüşleri21
Çizelge 2.7.	Öğrencilerde görülen ağrı şikayetlerine ilişkin öğretmen görüşleri21
Çizelge 2.8.	Öğrencilerde görülen tıbbi sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri23
Çizelge 2.9.	Öğrencilerin çalışma aralarını nasıl değerlendirdiklerine ilişkin öğretmen Görüşleri.....24
Çizelge 2.10.	Öğrencilerdeki parmak ucu nasırları ve yanmalarına ilişkin öğretmen görüşleri.....25
Çizelge 2.11.	Öğrencilerde biyofiziksel yapıya ve yanlış kullanıma bağlı olarak oluşabilecek sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri25

Çizelge 2.12. Öğrencilerde biyofiziksel yapıya ve yanlış kullanıma bağlı olarak oluşan sorunlara hangi tepkilerin oluştuğuna ilişkin öğretmen görüşleri	27
--	----

Çizelge 2.13. Biyofiziksel yapıya bağlı olarak oluşan sorunları çözmek için öğretmen görüşleri.....	28
--	----

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklama
B.Y.	:Bütün yay.
A.Y.	:Alt yay.
Ü.Y.	:Üst yay.

1.GİRİŞ

Toplumsal bir varlık olan insan varoluşundan günümüze kadar yaşadığı toplum içinde sürekli iletişim ve etkileşim içinde bulunmaktadır. İlk insanın sözel ifadesi dışında jest ve mimikleri, bağırış, çağırış, inleyiş, ve homurdanışıyla duygu ve düşüncelerini ifade ettiği bilinmektedir. Hızla uygarlaşan insan oğlunun ilkel seslenişleri bir bakıma ilkel şarkıların yerini küçük sözcükler ve motifler tekerlemeler ve ezgilere bıraktı. Daha sonra ilkel çalgılarla birlikte bir fikir cümlesi halini alarak ilerleyişini sürdürdüğü görülmektedir.

“Birey olarak her insan, bazı biyopsişik özelliklerle donanık bir organizma yada varlık olarak doğal (fiziksel- kimyasal-biyosal), toplum ve kültürel öğelerden oluşan bir devre içinde doğar; doğduğu çevredeki doğal toplumsal ve kültürel öğelerle birlikte, yanyana ve içiçe yaşar, çevresindeki öğelerle az yada çok fakat sürekli etkileşim içinde bulunur. Bu etkileşim süreci içinde insan çevresindekilerle birlikte kendi yaşam etkinliğinin farkına /bilincine/ bilgisine varır ve “toplumsallaşıp kültürlenerek” oluşur değişir ve gelişir” [1].

Çalgıyı üstün anlatım gücüne eriştiren insan, çalgı müziğini geliştirmek ve daha etkin, etkili hale getirmek için yüzyıllarca uğraş verdi. “Bindörtüylü yılların başından beri günümüze kadar gelen keman yeryüzünde yaygın şekilde kullanılan çalgılardandır. Yaylı çalgılar ailesi olan bu çalgı evrensel müzik topluluklarının en önemli elemanıdır” [2].

Ülkemizde müzik eğitimi çok eskilere dayanmasına rağmen,Cumhuriyetin ilk yıllarında müzik öğretmeni yetiştirecek olan “Musiki Muallim Mektebi” (Müzik öğretmen okulu) 1924 yılında Ankara’da kuruldu. Dar-ül Elham 1926 yılında İstanbul Belediyesi

Konservatuvarına dönüştürüldü. 1935-36 ders yılında Musiki Muallim Mektebinde kurulmuş bulunan Devlet Konservatuvarı çalışmalara başlamış ve kısa zamanda büyük mesafeler kat etmiştir[3].

“Türü, düzeyi,süresi biçim ve içeriği ne olursa olsun müzik eğitimi ve öğretimi şu temel öğeden oluşur:

1. Öğrenci
2. Müzik öğretim planı ve programı
3. Müziksel öğrenme ve öğretme
4. Müzik öğretim sistemi
5. Müzik eğitimcisi
6. Fiziki ve mimarı çevredir.

Bu altı öğe müzik eğitiminin temel belirleyicisidir” [4].

“Müzik eğitimi; Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla belli müziksel değişiklikler oluşturma sürecidir” [5].

“Müzik eğitimi aslında bir bütün olmakla birlikte, çeşitli kollara ve her bir kol içerisinde çeşitli dallara ayrılır. Kolu, dalı kapsamı ve içeriği, araç ve gereci, yöntem ve tekniği, ortamı ve düzeyi, aşaması ve süresi ne olursa olsun, müzik eğitimi temelde, genel özenen (amatör) mesleki (Profesyonel) olmak üzere üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir, ve bu üç ana amaçtan daha çok hangisine yönelikse ona göre nitelik kazanır.

Mesleki müzik eğitimi bütünü bir kolunu yada dalını, o bütün kol yada dalla ilgili bir iş, meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan yada öyle görünen müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup daha işin yada mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar” [6].

Türkiye’de çeşitli müzik eğitimi veren kurumlar bulunmaktadır. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri de bu kurumlardan biridir.

“Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 33. maddesine dayandırılarak açılmış, orta öğretime bağlı eğitim kurumlarıdır.

33. Maddede şöyle denilmektedir. “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, güzel sanatlar alanlarında özel istidat ve kabiliyetleri beliren çocukları küçük yaşlardan itibaren yetiştirmek üzere temel eğitim ve orta öğretim seviyesinde ayrı okullar açılabilir veya ayrı yetiştirme tedbirleri alınabilir. Özellikleri dolayısıyla bunların kurulup işleyiş ve yetiştirme ile ilgili esasları ayrı bir yönetmelikle düzenlenir” [7].

Okulun amaç ve görevleri şunlardır.

“a)Güzel sanatlar dalında yetenekli öğrencilerin yaratıcı, yapıcı ve yorumsu yeteneklerini geliştirmek eğilimlerini sağlamak,

b)Öğrencileri araştırmacı ve geliştirici çalışmalara yöneltmek, yetenekleri doğrultusunda bağımsız, doğru ve seçenekli yorumlar ve uygulamalar yapabilecek yaratıcı kişiler olarak yetiştirmek,

c)Öğrencilerin ulusal ve evrensel, tarihi yeni ve yeni sanat eserlerini tanımaları ve anlamalarına yardımcı olmaktır” [8]. (Ek 2)

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin bu amaçlarının yanı sıra bir amacıda, müzik ve resim dışı uzmanların sanattan anlayan, seven bu konularda kapasiteleri doğrultusunda üretken bireyler olmalarını sağlamaktır. Çünkü bu okullardan başka alanlara yönelebilme olanağı da vardır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri mesleki müzik eğitiminin alt basamağını oluşturmaktadır. Bu okullarda müzik eğitimi gören öğrenciler müzikle ilgili temel bilgi beceri ve tutumları dört yıl boyunca

kazanmaktadırlar.

“Mesleki müzik eğitimi görecek kişilerde özellikle, seçilen kol,dal, iş, yada mesleğin gerektirdiği boyutlarda asgari yetenekli olmak üzere belli yetenek düzeyi ve kapasite aranır. Kişinin (adayın) söz konusu yetenek düzeyi kapasitesi belli bir tercih ve  n kayıt sonrası yapılan yetenek sınavında geręekleřtirilen” sınaama- eleme-sıralama-seçme” ve bunları izleyen” yerleştirme” işlemiyle belirlenir” [6].

Mesleki müzik eğitiminin kollarından biri de  algı Eğitimidir. Mesleki müzik eğitiminin programlarına bakıldığında keman eğitimi dallardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Keman eğitimi günümüzde çeşitli kurum ve kuruluşlarca verilmektedir. Bu kurumlardan birisi de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleridir. Bu liselerde genellikle Lisans ve Lisans  st  eğitimini tamamlamış,  algılarında uzmanlaşmış müzik öğretmenleri keman eğitimi vermektedir. Öğrenciler bireysel çalgı derslerinin yanısıra temel piyano, koro-orkestra, işitme, müzik ile ilgili çeşitli dersler ve diğer kültürel dersleriyle birlikte bir yılı hazırlık sınıfı olmak üzere 4 yıl boyunca eğitim almaktadırlar.

Keman  ğrenme ve çalma sırasında vücudumuzda birçok bölüm kaslar, kemikler, sinirler, beyin ve çeşitli organlar faaliyete geçer. Öğrencilerin keman çalarken kullandıkları organların yapısı ve işlevi aşağıda açıklandığı gibidir. İlk olarak kemani üzerine dayadığımız köprücük kemiği ile açıklamalara başlanmaktadır.

“Köprücük kemiği “S” şeklinde esnek bir biçimde göğüs kemiğine bağlıdır. Üst kol ve ön kol kemikleri birbirlerine uçlarında dokunurlar. Aralarındaki boşluk bağ dokusuyla doludur.

Bilek kemikleri düzensiz olarak oluşmuş ve dört kemiğin üzerinde ikili olarak yer almıştır. El bileği kemikleri kendi kendilerine esnek bağlara

bağlanmışır. Orta el bileği kemikleri t p şeklindedir ve karşılıklı olarak esnek bir şekilde birle mi tir. Eğer ba parmağı bir kenara bırakırsak parmak kemiklerini birinci kemik, orta kemikler ve son kemik olarak ayırt edebiliriz. Orta parmağın kemikleri en uzun olanıdır. Ba parmakta ortadaki kemik yoktur, diğer iki kemik geni lemi tir.

Eğer iki kemik eklemlerde birle iyorsa iki kemik birbirlerine doğru hareket etme yetisine sahiptir. Veya biri diğerine doğru hareket edebilir. Eklemler yumuşak elastik doku tabakasıyla kaplıdır ki buna kıkırdak denir. Bu tabaka kemiklerin hareketinin hızlanmasına sebep olur. Dirsek eklemi aynı bir tornavida gibidir.  n kol üst kol yönünde d neebilmekte, b k leebilmekte ve ön kol göğsün üstünde esneyebilmekte, kısalıp uzayabilmektedir. Ba parmak ve ön kol gövdeye doğru dönerse elin geri kalanı v cudada doğru döner. Bu harekete i e dönme denir.

Bilek ve alt bilek kemikleri yumuşak bir şekilde birleşirler. Bu kemikler bağ dokusunun bir kapsülüyle sarmalanmı tır. İkinci ve üçüncü parmak ekleri çok esnektir. Dördüncü ve beşinci parmak eklemleri biraz daha az esneklik gösterirler. Beşinci yani küçük parmak ba  parmağın hareketlerini tekrar edebilen küçük uzantıdır. Elin hareketi ve  ark gibi dönebilmesi, alt ve üst bileğe bağlıdır[9].

Keman  ğrencilerinin en çok zorlukla kar ıla tığı noktalardan biri de ba parmağın doğru ve yumuşak olarak kullanılması olduğu gözlenmektedir.

“Ba parmağın eklemi gevşek bir kapsüle sahiptir. Ba parmağın esneyip gevşemesi yamuk şeklindeki kemik sayesinde olur. Ba parmak her zaman elin ayasına doğru yarı bükülü bir pozisyonda eyim yapar. Her zaman içinde bu pozisyonda durmayı dener. Ba parmak eklemleri diğer parmalardan daha dar bir kemik başına

sahiptir.

Omuz halkasının en önemli işlevi omuzu aşağı, yukarı ve de öne, arkaya hareket ettirmektir. Omuz halkasının hareket sınırı köprücük kemiğinin uzunluğu ve kol kemiğinin kısa olmamasıyla ilgilidir.

Kaslar yumuşak jel gibi elastik bir yapıya sahiptir. Kas lifleri kısalıp esneyebilir. Organlarda yer alır ve organların aktivitelerini yönlendirirler. Kürek kemiği, omuz, göğüs ve üstkol kasları kolun sınırsız hareket edebilmesine yardımcı olur. Ön el ve aya kasları el bileğinin bükülmesine yardımcı olur. El ayasının Başparmak hizasındaki kaslar, başparmağı el ayasına doğru itmeye yarar.

Dört parmaktan en çok hareket edeni işaret parmağıdır. Çünkü kendisine ait uzatıcı kası vardır. Yüzük parmağı en az bağımsız olanıdır. Çünkü uzatıcı kas tendonları komşularıyla çok bağlıdır. Parmakların hareket yeteneği orta el bileği ekleminin pozisyonuna bağlıdır. Yalnızca Başparmak kendi kendine bağımsız hareket eder.

Mesaj ve gönüllü hareketler beyinden yönetilir. Sinirler dış etkilenmeleri iletme yeteneğine sahiptir. Bu iletişim merkezi sinir sistemine buradan da organlara iletilirler. Bu işleme yansıma denir. Eğer etkiler sık,sık ve güçlü ise yaratılan imajlar kesin bir şekle sahiptir. Sonuçta tüm bunlar hafızaya depo edilir.

Hafıza asla soyut alanda yeni birşeyler yaratmaz. Yalnızca eskilerin yeniden kombinasyonunu sağlar. Bu aniden veya bir şeylerin etkisiyle oluşur. Uyarılar imajların hızlı hareketlere dönüşmesini sağlar. Bu faktör duygu ve ruhsal durumun sanat ve şiirdeki gücüdür.

En basit hareket herhangi bir uyarıyla refleks olarak başlar. Hareket basit görünse bile kaslar genellikle gruplar halinde konsantre olurlar.

Fakat bu yalnızca kaslarla ilgili değil, zıt çalışan kaslar ve hareketin düzenlenmesiyle ilgilidir. İki veya daha fazla kas aynı zamanda kalırsa bunların arasında bağlantı vardır. Eğer uyarı beyine ulaşırsa hareket gerçekleşir. Elimizi masanın üzerine koyup parmaklarımızı tek tek kaldırmaya çalışırsak, bunu ilk harekette başaramayabiliriz; bir kaç defa pratik yaparak gerçekleştirebiliriz. Yetenekli olanların hareketleri daha etkili ve seridir. Vücudun dik durabilmesi için birçok kas aktif haldedir. Tüm kasların birlikte çalışması uygun sayıda yapılmış pratiklerle olgunlaşır. Bazı hareketleri pratik yapmak, merkezi sinir sistemi ve kasların kombinasyonu ile gerçekleşir. Daha zor hareketler daha çok kombinasyon gerektirir. Tüm bunlardan sonra hareket, artık otomatik olarak gerçekleşir. Daha çok pratikle hareketler daha kolay yapılır hale gelir.

Kasılma anında kaslar kısalır ve kalınlaşır. Kasılma olması için bir güce ihtiyaç vardır. Bu güç kimyasal yollarla oluşur. Kasılma anında kasların asit oranı artar. Vücudun oksijen ihtiyacı artar kimyasal olaylar kasların kasılması anında ısı ortaya çıkartır. Bunun büyük kısmı çalışma sonucu ortaya çıkan ısıdır. Isının bir kısmı dirençten kaynaklanır. Kasların uzunluğu ile ortaya çıkan ısı doğru orantılıdır.

Öğrencilerin çalışma sırası ve sonrası oluşan kas yorgunluklarında "dinlendirme" ilk öneri olarak verilmektedir. Yorgunluk, sürekli çalışan kasların aktivitesinin sona ermesidir. Yorgunluk kendini rahatlama isteği, baskı ağırlık ve sonunda ağrıyla gösterir.

Kaslarla gerilim çok artarsa yorgunluk başlar ve kaslar ancak kısa bir süre için çalışabilir. İş miktarı dirençle birlikte artar. Ve yaptığımız işi bırakmak zorunda kalırız. Zincirleme yorgunlukların sonu en acı verendir. Eğer biz büyük bir dirençle çalışıyorsak yorgunluk kendini duyularla belli eder. Ve biz çok fazla yorgunluklardan sakınmalıyız. Bir kas hasar gördüğünde sinir sistemi bundan çok hasar görür. Eğer kişi

kas gruplarını başarılı bir şekilde alıştırmalarla geliştirirse bunlar güçlenir ve bu da sinir sistemini olumlu yönde etkiler.

Çalışmada belli bir limit bulmak çok zordur. Bu limitte acılar ve yorgunluklar başlar. Yorgunluk ve acılar bizi durdurur. Çalışmada heves kalmaz ve yorgunluk özellikle Başparmakta ortaya çıkar. Eğer dinlenilmezse ciddi sorunlar olabilir. Sürekli acılı uyarılar kasların ve sinirlerin gerekli şekilde reaksiyona girmesine sebep olur. Kemancıların kramplarında ürkütücü olan profesyonel hayatını tehlikeye sokmasıdır. Eğer biz elin hünerlerini ve tekniklerini geliştirmek istiyorsak dikkatimizi iki şeye yöneltmeliyiz; Kas jimnastiği, sinirleri kuvvetlendirmek eğer bu ikisi el ele giderse kas jimnastiği sinirlerin kuvvetlenmesini sağlar. Bir organın aktifliğini yitirmesi sinirlerdeki uyarının azalmasıyla olur. Çok fazla kasılma olduğunda ki bu dirençle olur; gerilim, dolaşım, kan miktarı ve besinlerin yanması artar. Bunlar sinir uçlarının uyarılmasına ve acı hissine sebep olur. Düşük kasılmalarda saniyede 8/12 mesaj gelir. Yüksek kasılmalarda ise saniyede 20 mesaj gelir. Yapılan egzersizler yalnızca kasları ve sinirleri kuvvetlendirmez aynı zamanda merkezi sinir sisteminde hafızaya depo edilir.

Parmak alıştırmalarına 6-8 dakikayla başlamak ve tekrar etmek direnci artırır. 1,5 saat öğleden önce 1,5 saat öğleden sonra ve üç kere 15 dakika dinlenme yeterlidir. Diğer günlük alıştırmalarda simetrik parmak hareketlerine önem verilmelidir. Günlük çalışma en fazla 4-5 saat olmalıdır ve mutlaka öğleden önce veya sonraya bölünmelidir"[9].

İyi çalgı çalabilmek müzik okullarına devam eden hevesli keman öğrencileri için bir onur ve bir amaçtır. Onlar, her zaman daha iyi keman çalmak için uzun zaman harcadıkları gözlenmektedir. Böylece vücutlarındaki keman çalmayla ilgili bazı organların bölümlerini aşırı veya yanlış kullanımdan dolayı zorlayıp zedeleyebilmektedir.

“Öğretmenler, öğrencileriyle enstrüman arasındaki etkileşimin öğrenilmesi için gerekli ortamı sağlarlar. Bu evrede yada daha sonraki yıllarda öğrenciler enstrümanlarını çalarken kaslarını nasıl kullanmaları gerektiğini müziğin icrası sırasında vücutlarını nasıl doğru kullanacaklarını öğretmemiz etkili olacaktır.

Müzik öğrenciyle enstrüman arasında bir etkileşim ve ikisi arasında ağrısız bir ortamda gerçekleşmesi beklenmektedir. Bir çok metotta kapsanan konular, dersin kapsamı sıralaması, öğretmen önerileri (ton-kalite-yay kullanma-parmak tutma v.s) ve repertuarlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak enstrüman çalarken oluşabilecek ağrıların farkında olmak öğretmenin sorumluluğudur” [10].

Eğer, biyofiziksel yapıdan kaynaklanan sorunlar hazırlık sınıflarında önlenilebilirse ağrı sızı v.s. gibi sorunların önüne geçilebilir. Keman çalmayla ilgili kuralların iyi alışkanlıklarla başlangıçta kazandırılması öğrenciye ileride ki yaşamında fayda sağlamaktadır. Öğrenci yanlış eğitilirse öğrenci - enstrüman arasındaki etkileşimin ağırlı ve sızılı olacağı söylenilebilir.

“Endüstriyel alanda yapılan çalışmalar, tekrarlı el hareketlerinin sıklığının ve kuvvetinin sorun çıkarma riskinin çoğunu oluşturduğunu göstermiştir” [11].

“Keman çalma sırasında bir takım sorunlar oluştuğunda öğrenci ne yapmalıdır? Yaptığımız çalışmalar en iyi çözümün çalmayı bırakmak değil, çalış süresini azaltmak ve teknikte uygun değişiklikler yapmak olabileceğini gösteriyor. Olası teknik değişikliğinin bilincinde olmak özellikle yeni başlayan öğrenciler ve öğretmenleri için önemlidir. Sorunlar devam ederse, öğrenciler çalgı değiştirmeyi düşünebilirler. Genişletilmiş dinlenme süreleri en etkin tedavi olabilir.

Çalışmadaki bazı kanıtlar klavye ve yaylı çalgı çalmak gibi yoğun, tekrarlı harekete bağlı eklem gevşekliliğinin, öğrencilerin yaşadığı tıbbi problemlerle de olabileceğini gösteriyor” [12].

“İki vücut yarısının eşit olmayan kullanımı zamanla omurilikte (Belkemiği) zarar oluşturur . Omuriliğin gözle görülebilir eğilmesine, boyunda zamanla ağrılar oluşmasına sebep olur. Sinirlerin omurilik arasına sıkışması sonunda, ağrılar şiddetlenmektedir.

Yüzme bunları engelleme aracıdır. Varolan ağrıların giderilmesinde bile önerilebilir”[13].

“Maalesef bu alan, alan literatüründe yeterince dikkate alınmamakta. Örneğin, sporcular için bulunan özel klinikler ve müzisyenler için özel sağlık tesisleri hakkında bir bilgim yok . Bu alanda bir boşluğun olduğu müzikle ilgilenen tıp adamları tarafından uzun süredir vurgulanmaktadır. Böylece gelecekte araştırma aşamasının hastaların güvenli bir şekilde yardım göreceği tedavi merkezlerinin oluşturulması beklenmektedir”[14].

Ülkemizde bu alandaki çalışmalara ihtiyaç duyulmaya başlandığı gözlenmektedir. Ancak keman öğretmenleri ve öğrencilerinin karşılaştıkları biyofiziksel yapıya ilişkin sorunlara kendi kendilerine çözüm üretmeye çalıştıkları görülmektedir.

“Biz, öğrencinin uzun yıllar boyunca keman çalacağından yola çıkmalıyız ki; bundan dolayı da bu eylemin vücuda büyük etkisi olacağını söyleyebiliriz. Bilindiği gibi müzisyenler tipik meslek hastalıklarından çekerler. Bu tür hastalıkların ilk belirtileri çoğu zaman ilk üniversite yıllarında ortaya çıkar.

Sielaff'a göre bu tür hastalıklar öğrenmenin 10. yılında oluşur. Koch Rebling'e göre ise ergenlik döneminde oluşur.

Bu sorunlar uzun bir gelişim sürecinde oluştuğu için öğretmen bunu farketmeyebilir.

Bu tür hastalıkların temel nedenini değişik hareketlerdeki kasılmalara bağlayabiliriz.

Daha ilk anda eğer oturuş biçimi çalma hareketlerine uymuyorsa hemen sağlık sorunlarını ortaya çıkarabilir. Enstrüman çalmanın fizyolojik temelleri ile ilgili konu alanı yüksek eğitim ders katalogunda dikkate alınmamaktadır.

Öğrencideki özellikle ileri yıllardaki yanlış duruşlar, sağlık sorunlarını ortaya çıkaracak olan ilk ders, kendilerini bu açıdan geliştirmiş eğitimciler tarafından verilmelidir.

Öğrencilerdeki anlama ve eleştiri yeteneğinin eksikliğini dengelemek için taklit, vazgeçilmez bir eğitim aracı olarak kullanılmalıdır. Bu açıdan öğretmende duruş bozuklukları veya bilgi eksikleri (yanlış yönlendirme) hatalar örnek olma amacıyla büyük önem taşır. Bu tür hata kaynaklarını en aza indirmek, yok etmek, ortadan kaldırmak için müzik yüksek okullarındaki öğretmenler doktorlarla işbirliği yapmalıdır. Hangi duruş hatalarının uzun sürede, hangi bozukluklara neden olacağını seminerlerde açıklayıp gösterilmesini çok gerekli buluyorum. Bu esnada anlamlı alıştırma, nefes alma, gevşeme teknikleri verilmelidir.

Öğrenci, başlarda sevinçle ilgiyle iyi bir gelişim gösterse bile çoğu zaman hırslı ebeveyn ve öğretmenler bunu bazen sağlıksız bir yöne çevirmektedir. Okuldaki uygun olmayan öğrenme aşamaları, koşulları

çok yüksek düzey isteyen eser çalışmaları, yüksek kapasite ile öğrenci zorlanmaktadır. Uygun olmayan alıştırmalar ve alışkanlıklar geliştirmekte ve vücuduna zarar vermektedir. Burada ben spor ile bir paralellik görüyorum” [13].

“Pratik sırasında saat başına verilen ara sayısının birinci yıldan dördüncü yıla kadar sürekli artması, öğrencilerin incinmeleri sonucu ara sıklığının arttığını gösteriyor. Başlangıçta enstrüman çalarak aşırı saatler geçirmenin üst beden kaslarına ve tendonlarına zarar verdiğini varsayıyoruz. Bu varsayım, sorunun bir kaç aydan, birkaç yıla varan sürede ortaya çıkabileceğini içerir” [10].

Keman çalmada biyofiziksel yapıya olumsuz etkide olabilecek koşullar aşağıda açıklanmaktadır:

Kötü havalandırma (hava akımı veya oksijen eksikliği)

Uygun olmayan ışıklandırma

Uygun olmayan oturma imkanı (Koltuğun v.b rahatsızlığı)

Yer sıkıntısı (Uygun olmayan oturma davranışı)

RE ve SOL tellerinde sağ ve sol omuzun bilinçsiz bir şekilde havaya kaldırılması

Optimal olarak görülen keman duruşunun sol kolun tek yönlü hareketi, kafanın sola dönüşü normal vücut tutumundan büyük bir sapma oluşturduğunu düşünürsek ve bunun gün içerisinde uzun zaman ayrı şekilde kaldığını düşünürsek uygun olmayan keman tutumlarının ne kadar büyük arızalara neden olabileceğini tahmin edebiliriz.

Soğuk eller ve kollarla alıştırma yapmak.

Ağrıların dikkate alınmaması.

Kısa gevşeme aralıkları verilmeden saatlerce alıştırma yapmak.

Verilen çalışmalar için anlamı olmayan kas gruplarının sürekli kullanılması.

Bunların sonucunda kemancılarda aşağıdaki rahatsızlıklar ve hastalıklar görülebilir.

Boyun omuriliğindeki ara omuriliklerin sıkışması.

Göğüs kafesinin "S" biçiminde değişimi.

LENDEN (BEL) omuriliğinin sağa değişimi.

Ellerde parmaklarda eklem iltihaplaşması.

Parmak uçlarında kemik derisinin kalınlaşması.

El iskeletinin diğer patobjik değişiklikleri.

Bu bozuklukların daha dikkat çekici olanlar (gözle görülenler) ki bunlar uzun sürede ortaya çıkanlardır. Kol kaslarının akut iltihaplanması, kolun alt bölümündeki damarların, omuz, kol, dirsek (eklemin) iltihaplanması veya kireçlenmesinin nedenini öncelikle uygun olmayan alıştırmalar ve alışkanlıklar olmaktadır.

Müzik açısından ve enstrüman tekniği açısından eğitilmiş eğitimcilere ve özellikle doktorların en azından gelecek keman nesli için müzik yüksek okullarında işbirliğinin gerçek bir yardım olacağına inanıyorum"[14].

Keman eğitiminde biyofiziksel yapının ve bu yapının yanlış kullanımında ne kadar çok önem taşıdığı açık olarak görülmektedir. Sağlıklı bir keman eğitiminin gerçekleştirilebilmesi için öğretmen-doktor-veli işbirliğinin önemi açıkça görülmektedir.

"Doktorla öğrencinin öğretmeni arasındaki konsültasyon özellikle öğrencilerde ebeveyn izniyle yapılacak bir öncelik olmalıdır.

Hem doktorun, hem öğretmenin uzmanlığını kullanmak eş güdümlü stratejilere olanak sağlar ve öğrencinin iyiliği için paylaşılan bir düşüncüyü gösterir, aynı zamanda öğretmenlerin sorumluluklarını anlamasına yardım eder"[10].

Türkiye de keman eğitiminde biyofiziksel yapının önemini vurgulayan bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışma ile keman eğitiminde biyofiziksel yapının yeri ve önemini ve biyofiziksel yapıyla ilgili yanlış kullanımla ortaya çıkarılacaktır.

Bu çalışmanın temel amacı; Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine hazırlık sınıflarında ki keman öğrencilerin de biyofiziksel yapıdan yanlış kullanımlarından dolayı ortaya çıkabilecek sorunları ortaya koymaktır.

Bu çalışmanın ana amacı doğrultusunda problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur.

Problem; Türkiye'deki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitiminde hazırlık sınıflarında öğrencilerdeki biyofiziksel yapıya ait sorunların ve yanlışlıkların durumu ve önemseme dereceleri nelerdir?

Bu ana amaç çerçevesinde cevaplanacak sorular aşağıdaki şekildedir.

- 1-Keman eğitiminde öğrencilerin karşılaştıkları biyofiziksel yapıya ilişkin sorunlara yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?
- 2-Keman eğitiminde öğrencilerin biyofiziksel yapıya ilişkin sergilediği davranışlar ve etkilenimler nelerdir?
- 3-Keman eğitiminde öğrencilerin biyofiziksel yapıya ilişkin karşılaştıkları sorunlara yönelik öğretmen çözümleri hangi yöndedir, düzeydedir ve nelerdir?

Bu çalışmada şu sayıtlardan hareket edilmiştir.

1. Araştırma süresinde faydalanmak üzere başvuru ders notları, bilimsel içerikli kitaplar, makaleler, araştırma tezleri ve kaynak kişilerin doğru ve güvenilir bilgiler verdiği kabul edilmektedir.

2. Araştırma için kullanılan yöntemin en uygun yöntem olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmanın evrenini BOLU, ANKARA, İSTANBUL, ESKİŞEHİR, İZMİR, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri keman öğretmenleri oluşturmaktadır.

Bu araştırma betimsel yöntemle, bilgi tarama şeklinde yapılmıştır. "Betimsel yöntem "şu anda ne oluyor?" sorusuna cevap arar. Cevap arayışında anket, görüşme ve gözlemlerden yararlanır."

Türkiye'de on altı Güzel Sanatlar Lisesi bulunmaktadır. Söz konusu Liselerin tamamına yakınında müzik öğretmeni, çalgı öğretmeni ihtiyacı bulunmaktadır. Bundan dolayı çalışmanın örneklemi yirmi iki keman öğretmeninden oluşan bir gruptur.

Bu araştırmada sorunlara yanıt aramak için oluşturulan veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiş, uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra anket uygulaması için hazır duruma gelmiştir.

Anket, evreninin son derece dar olması nedeniyle ön uygulama çalışması yapılmadan uygulanmıştır.

Daha önce de belirtildiği gibi anket Güzel Sanatlar Liselerinde 1997 - 1998 öğretim yılında gerçekleştirilmiştir.

Ankete, Bolu'dan bir, Ankara'dan on, İstanbul'dan beş, Eskişehir'den iki, İzmir'den dört, toplam (22) keman öğretmeni katılımda bulunmuşlardır. Araştırma kapsamında bulunan öğretmenler birinci bölümde her maddede ifade edilen problemi "evet" ve "hayır" şeklinde iki seçenekten birisini işaretleyerek belirtirler. İkinci bölümde her maddede ifade edilen problemi derecelendirerek "sık rastlanıyor", "seyrek rastlanıyor" ve

"rastlanmıyor" şeklinde, üç seçenekten birini işaretleyerek düşüncelerini belirtirler. Üçüncü bölümde ise kapalı uçlu soruları birden çok seçenek işaretleyerek belirtirler. Toplam 27 soru bulunmaktadır. (EK I)

Anket puanlanırken birinci bölümde "evet" seçeneğine (2), hayır seçeneğine ise (1) puan verilmektedir. İkinci bölümde ise "sık rastlanıyor" seçeneğine (3), "seyrek rastlanıyor" seçeneğine (2), "rastlanmıyor" seçeneğine (1) puan verilmektedir. Üçüncü bölümde her sonraki seçenekleri işaretleyenlere (1) işaretlenmeyenlere (0) puan verilmiştir.

Veri toplama araçları olan Problem Tarama Envanteri örneklemini oluşturan okullarda araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Soruların samimi şekilde cevaplanması için araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiş daha sonra da, ön bölümde yer alan açıklama bölümü okunarak cevapların cevap kağıdına nasıl işaretleneceği gösterilmiştir. Ayrıca çekinmeden serbest cevaplanabilmesini sağlamak için cevapların gizli tutulacağı hususu anlatılmıştır.

Araştırmada sunulan ankette verilen cevaplar 3 ayrı bölüme ayrılmıştır. Sonra her bölümdeki sorulara verilen cevapların yüzdeleri hesaplanmıştır. Yüzdeler araştırmaya katılan 22 keman öğretmeni esas alınarak hesaplanmıştır.

2. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde keman çalışma sırasında ve sonrasında öğrencilerde görülen biyofiziksel yapıya ve yanlış kullanıma ilişkin öğretmen gözlemlerine yer verilmiştir.

Sırasıyla, keman eğitiminde, öğrencilerin karşılaştıkları biyofiziksel yapıya ilişkin sorunlara yönelik öğretmen görüşleri, öğrencilerin biyofiziksel yapıya ilişkin sergilediği davranışlara yönelik öğretmen görüşleri, öğrencilerin biyofiziksel yapıya ilişkin karşılaştıkları sorunlara yönelik öğretmen çözümleri konularında, anketin uygulandığı keman eğitimcilerinin görüşleriyle ilgili bulgular elde edilmiş ve ankette sorular açık ve kapalı uçlu sorular değerlendirilmiştir.

Bolu, Ankara, İstanbul, Eskişehir, İzmir illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde keman eğitimi veren öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik bulgular aşağıdaki gibidir.

2.1.Keman Eğitiminde Öğrencilerin Karşılaştıkları Biyofiziksel Yapıya İlişkin Sorunlara Yönelik Öğretmen Görüşleri Nelerdir?

Çizelge 2.1. Sağ el kombine hareketleri ile ilgili öğretmen görüşleri

Maddeler		(2) Evet		(1) Hayır		Toplam	
		S	%	S	%	S	%
1	B.Y'da pratik yaptırma	19	86	3	14	22	100
2	A.Y'da pratik yaptırma	18	81	4	19	22	100
3	Ü.Y'da pratik yaptırma	19	86	3	14	22	100

Çizelge 2.1.'de görüldüğü gibi öğretmenlerin %86'sı B.Y, %81'i A.Y, %86'sı Ü.Y da pratik yaptıklarını ifade etmektedir. Öğretmenlerin %14'ü

B.Y'da, %19'u A.Y'da, %14'ü Ü.V'da pratik yaptırmadıklarını ifade etmektedir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun B.Y, A.Y. ve Ü.Y'da pratik yaptırdıkları görülmektedir.

Edinilen bulgulara dayanılarak, öğretmenlerin, öğrencilere, yayın her tarafında uygulama yaptırdıkları söylenebilir.

Çizelge 2.2. Öğrencilerin sağ el kullanımına ilişkin zorluklar ve hareketin tanımını hafızaya kısa sürede alabilmeye ilişkin öğretmen görüşleri

Maddeler		(2) Evet		(1) Hayır		Toplam	
		S	%	S	%	S	%
4	Sağ el kullanma zorluklarına	15	68	7	32	22	100
5	Sağ el hareketlerini kısa sürede hafızaya alabilme.	12	55	10	45	22	100

Çizelge 2.2.'de görüldüğü gibi öğretmenlerin, %68'i öğrencilerde sağ el kullanma zorluğu olduğunu söylerken, %32'si de zorluk olmadığını ifade edilmektedir. yine öğretmenlerin, %55'i öğrencilerin sağ el kombine hareketleri kısa sürede hafızaya alabildiği, %45'nin ise kısa sürede hafızaya alamadığını söylemektedir.

Bu sonuçlardan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerde, sağ el kullanma zorluklarına ve sağa el hareketlerini kısa sürede hafızaya alabilme zorlukları olduğu söylenebilir.

Çizelge 2.3. Öğrencilerin sol el tutuşunda - parmak düşürüşlerinde, parmak tutmada zorluk çekmeleri ve sıklık oluşmasına ilişkin öğretmen görüşleri

Maddeler		(2) Evet		(1) Hayır		Toplam	
		S	%	S	%	S	%
6	Sol el zorlukları	18	81	4	19	22	100

Çizelge 2.3.'te görüldüğü gibi sol el tutuş - parmak düşürüş ve tutmalarla öğretmenlerin %81'i, öğrencilerin sol elde zorluk ve sıklık çektiği %19'u ise zorluk ve sıklığın görülmediğini ifade etmektedir.

Edinilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerde sol el zorlukları olduğu söylenilebilir.

Çizelge 2.4. Öğrencilerin spor alanında yaptıkları çalışmalarındaki öğretmen görüşleri...

Maddeler		(2) Evet		(1) Hayır		Toplam	
		S	%	S	%	S	%
7	Okul takımlarında spor etkinliklerine katılma	11	50	11	50	22	100
8	Dayanıklılık halter çalışmaları	1	5	21	95	22	100
9	Düzenli spor (koşu-yüzme) egzersiz yapma	4	18	18	82	22	100
10	Keman çalışmaları sonunda masaj yapma	8	36	14	64	22	100

Çizelge 2.4.'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin %50'si öğrencilerin okul takımlarında spor etkinliklerine katıldıklarını söylerken %50

katılmadıklarını söylemektedir. Öğretmenlerin %5'i öğrencilerin dayanıklılık - halter çalışmaları yaptığını söylerken %95 yapılmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin %18'i öğrencilerin düzenli spor (koşu - yüzme) egzersiz yaptıklarını söylerken %82'nin spor yapılmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin %36'sı öğrencilerin keman çalışmaları sonunda masaj yapma gereksinimi duyduklarını söylerken %64 gereksinim duyulmadığını söylemektedir.

Bu sonuçlardan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerde, okul takımlarında spor etkinliklerine katılımını yarı yarıya olduğu, ayrıca dayanıklılık, halter çalışmalarının, düzenli spor (koşu-yüzme) yapmanın, keman çalışmaları sonunda masaj yapmanın az görüldüğü söylenebilir.

2.2.Keman Eğitiminde Öğrencilerin Biyofiziksel Yapıya İlişkin Sergilediği Davranışlar ve Etkilenimler Nelerdir?

Çizelge 2.5. Öğrencilerin çalışma sonrası oluşabilen kas yorgunluklarına ilişkin öğretmen görüşleri

Maddeler		(3) Sık rastlanıyor		(2) Seyrek rastlanıyor		(1) Rastlanmıyor	
		S	%	S	%	S	%
1	Öğrencilerde kas yorgunluklarına	9	40	11	50	2	10

Çizelge 2.5.'de görüldüğü gibi öğretmenlerin %40'ı öğrencilerde kas yorgunluklarına sık rastlandığı, %50'si de seyrek rastlandığına, %10 ise rastlanmadığını söylemektedir.

Edinilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerde kas yorgunlukları görüldüğü söylenebilir.

Çizelge 2.6. Öğrencilerin çalışma sonrası oluşan ağrı ve kramplara ilişkin öğretmen görüşleri.

Maddeler		(3) Sık rastlanıyor		(2) Seyrek rastlanıyor		(1) Rastlanmıyor	
		S	%	S	%	S	%
2	Çalışma sonrası oluşan ağrı ve kramplara	5	22	12	56	5	22

Çizelge 2.6.'de görüldüğü gibi öğretmenlerin%22'si öğrencilerde çalışma sonrası ağrı ve kramplara sık rastlandığını söylerken % 56'sı seyrek rastlandığını %22'si rastlanmadığını söylemektedir.

Edinilen bulgulara dayanılarak; öğrencilerde çalışma sonrası ağrı ve kramplar görüldüğü söylenebilir.

Çizelge 2.7. Öğrencilerde görülen ağrı şikayetlerine ilişkin öğretmen görüşleri

Maddeler		(3) Sık rastlanıyor		(2) Seyrek rastlanıyor		(1) Rastlanmıyor	
		S	%	S	%	S	%
3	Pratik sonrası el ağrılarına	6	27	13	60	3	13
4	Üst kol ağrısı şikayetlerine	4	18	9	41	9	41

5	Ön kol ağrısı şikayetlerine	1	4	11	50	10	46
6	Omuz ağrısı şikayetlerine	5	22	12	56	5	22
7	Bilek ağrısı şikayetlerine	6	27	10	46	6	27
8	Parmak ağrısı şikayetlerine	5	22	8	37	9	41
9	Sırt ağrısı şikayetlerine	8	37	9	41	5	22
10	Vücutlarının diğer bölümlerindeki ağrı şikayetlerine	1	4	11	50	10	45

Çizelge 2.7.'de görüldüğü gibi, pratik sonrası oluşan el ağrılarına öğretmenlerin %27'si öğrencilerde sık rastlandığı, %60'ı seyrek rastlandığı, %13'ü ise rastlanmadığını ifade etmektedir.

Üst kol ağrısı şikayetlerine öğretmenlerin %18'i öğrencilerde sık rastlandığı, %41'i seyrek rastlandığı, %41'i rastlanmadığını ifade etmektedir.

Ön kol ağrısı şikayetlerine öğretmenlerin %4'ü öğrencilerde sık rastlandığı, %50'si seyrek rastlandığı, %46'sı rastlanmadığını ifade etmektedir.

Omuz ağrısı şikayetlerine öğretmenlerin %22'si öğrencilerde sık rastlandığı, %56'sı seyrek rastlandığı, %22'si rastlanmadığını ifade etmektedir.

Bilek ağrısı şikayetlerine öğretmenlerin %27'si öğrencilerde sık rastlandığı, %46'sı seyrek rastlandığı, %27'si rastlanmadığını ifade etmektedir.

Parmak ağrısı şikayetlerine öğretmenlerin %22'si öğrencilerde sık rastlandığı, %37'si seyrek rastlandığı, %41'i rastlanmadığını ifade

etmektedir.

Sırt ağrısı şikayetlerine öğretmenlerin %37'si öğrencilerde sık rastlandığı, %41'i seyrek rastlandığı, %22'si rastlanmadığını ifade etmektedir.

Vücutlarının diğer bölümlerindeki ağrı şikayetlerine öğretmenlerin %4'ü öğrencilerde sık rastlandığı, %50'si seyrek rastlandığı, %46'sı rastlanmadığını ifade etmektedir.

Bu sonuçlardan edinilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerde pratik sonrası oluşan el, üstkol, önkol, omuz, bilek, parmak, sırt ve vücutlarının diğer bölümlerindeki ağrı şikayetleri olduğu söylenebilir.

Çizelge 2.8. Öğrencilerde görülen tıbbi sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri

Maddeler		(3) Sık rastlanıyor		(2) Seyrek rastlanıyor		(1) Rastlanmıyor	
		S	%	S	%	S	%
11	Beyin hareket mekanizmasının gönderdiği emirlerdeki sorunlara	-	-	12	54	10	46
12	Medikal tedaviye neden olan sorunlara	-	-	5	22	17	78

Çizelge 2.8.'de görüldüğü gibi, beyin hareket mekanizmasının gönderdiği emirlerdeki sorunlara öğretmenlerin %0'ı öğrencilerde sık

rastlandığı, %54'ü seyrek rastlandığı, %46'sı rastlanmadığını ifade edilmektedir.

Medikal tedaviye neden olan sorunlara öğretmenlerin %0'ı sık rastlandığı, %22'si seyrek rastlandığı %78'i rastlanmadığını ifade edilmektedir.

Edinilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerde beyin hareket mekanizmasının gönderdiği sorunlara seyrek rastlandığı, medikal tedaviye neden olan sorunları olmadığı söylenebilir.

Çizelge 2.9. Öğrencilerin çalışma aralarını nasıl değerlendirdiklerine ilişkin öğretmen görüşleri

Maddeler		(3) Sık rastlanıyor		(2) Seyrek rastlanıyor		(1) Rastlanmıyor	
		S	%	S	%	S	%
13	Çalışma aralarında dinlendirici sıvı veya meyve gibi gıdalar almalarına	3	13	9	41	10	46

Çizelge 2.9.'de görüldüğü gibi öğretmenler, öğrencilerin çalışma aralarında dinlendirici sıvı veya meyve gibi gıdalar almalarına %13 sık rastlandığı, %41 seyrek rastlandığı, %46 rastlanmadığını ifade edilmektedir.

Edinilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerde parmak ucu nasırlarının ve parmak ucu yanmalarının olduğu söylenebilir.

Çizelge 2.10. Öğrencilerdeki parmak ucu nasırları ve yanmalarına ilişkin öğretmen görüşleri

Maddeler		(3) Sık rastlanıyor		(2) Seyrek rastlanıyor		(1) Rastlanmıyor	
		S	%	S	%	S	%
14	Parmak ucu nasırlarına ve yanmalarına	6	27	10	46	6	27

Çizelge 2.10.'da görüldüğü gibi öğretmenler, öğrencilerde parmak ucu nasırlarına ve yanmalarına %27 sık rastlandığı, %46 seyrek rastlandığı, %27 rastlanmadığı ifade edilmektedir.

Edinilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerin, çalışma aralarında dinlendirici sıvı veya meyve gibi gıdalar aldıkları söylenebilir.

2.3.Keman Eğitiminde Öğrencilerin Biyofiziksel Yapıya İlişkin Karşılaştıkları Sorunların Çözümüne Yönelik öğretmen Görüşleri Nelerdir?

Çizelge 2.11. Öğrencilerde biyofiziksel yapıya ve yanlış kullanıma bağlı olarak oluşabilecek sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri

Maddeler		(1) Evet		(0) Hayır	
		S	%	S	%
a	Sertleşme	18	81	4	19
b	Tutulma	9	40	13	60
c	Bitkinlik – Yorgunluk	12	54	10	46
d	Uyuşma	1	4	21	96
e	Ateş düşme – çıkma	2	10	20	90

f	Şişkinlik (el-boyunda beze oluşma)	1	4	21	96
g	Kızarıklık	12	54	10	46
h	Başka	2	10	20	90

Çizelge 2.11.'de görüldüğü gibi öğretmenlerin %81'i öğrencilerde "sertleşme" olduğunu söylerken, %19'u sertleşme olmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin %40'ı öğrencilerde "tutulma" olduğunu söylerken %60'ı tutulmadığını söylemektedir. Yine öğretmenlerin %54'ü öğrencilerde "bitkinlik - yorgunluk" olduğunu söylerken, %46'sı olmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin %4'ü öğrencilerde "uyuşma" olduğunu söylerken %96'sı olmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin %10'u "Ateş düşme - çıkma" olduğunu söylerken %90'ı olmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin %4'ü "şişkinlik" olduğunu söylerken %96'sı olmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin %54'ü "kızarıklık" olduğunu söylerken, %46'sı olmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin %10'u başka nedenler olduğunu söylerken, %90'ı olmadığını söylemektedir.

Bu sonuçlardan elde edilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerde; sertleşme, bitkinlik-yorgunluk, kızarıklık görüldüğü, tutulma, uyuşma, ateş düşme-çıkma, şişkinlik (elde-boyunda) görülmediği söylenebilir. Ayrıca yanıtlardaki başka bölüme; rahatsızlık, kasılma, kilitlenme görüldüğü söylenmiştir.

Çizelge 2.12. Öğrencilerde biyofiziksel yapıya ve yanlış kullanıma bağlı olarak oluşan sorunlara karşı hangi tepkilerin oluştuğuna ilişkin öğretmen görüşleri

Maddeler		(1) Evet		(0) Hayır	
		S	%	S	%
a	Çalışmaya, çalmaya zorunlu ara verme	16	72	6	28
b	Pratik yapma süresini değiştirme	19	86	3	14
c	Çalış şeklini değiştirme	7	32	15	68
d	Repertuar değiştirme	1	4	21	96
e	Başka	3	14	19	86

Çizelge 2.12.'de görüldüğü gibi biyofiziksel yapıya ve yanlış kullanıma bağlı olarak oluşan sorunlara karşı oluşan tepkiler için öğretmenlerin %72'si öğrencilerde "Çalışmaya, çalmaya zorunlu ara verme" olduğunu söylerken, %28'i çalışmaya ara verilmediğini söylemektedir. Yine öğretmenlerin %86'sı pratik süresinde değiştirme yapıldığını söylerken %14'ü süre değişikliği yapılmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin %32'si öğrencilerin çalış şeklini değiştirdiklerini söylerken, %68'i değiştirmediklerini söylemektedir. Öğretmenlerin %4'ü repertuar değiştirdiklerini söylerken, %96'sı repertuar değiştirmediklerini söylemektedir. Son olarak da öğretmenlerin %14'ü başka görüşleri bulunmakta , %86'sı ise başka görüşü bulunmamaktadır.

Bu sonuçlardan elde edilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerde; çalışmaya, çalmaya zorunlu ara verme, pratik süresini değiştirme davranışları gözlenmiştir. Çalış şeklini ve repertuar değiştirme davranışı gözlenmemiştir. Ayrıca başka bölümüne; öğrencilerin farketme özelliğinin geliştiği, yastık ve çenelik rahatsızlıklarından

şikayetler oluştuğu söylenmektedir.

Çizelge 2.13.Tüm bu sorunları çözmek için öğretmen görüşleri

Maddeler		(1) Evet		(0) Hayır	
		S	%	S	%
a	Çalışma süresini düşürme	8	36	14	64
b	Metot-yöntem değiştirme	7	31	15	69
c	Egzersizle parmakların rahatlamasını sağlamak	17	77	5	23
d	Sırt kası geliştirme	2	10	20	90
e	Kültür-fizik hareketlerini alışkanlık haline getirme	11	50	11	50
f	Başka	2	10	20	90

Çizelge 2.13.'de görüldüğü gibi,yukarıdaki sorunları çözmek için uygulanan öğretmen görüşleri; Öğretmenlerin %38'i çalışma süresini düşürmek gerektiğini söylerken, %64'ü çalışma süresinin düşürülmesini söylemektedir. Öğretmenlerin %31'i metot-yöntem değiştirme gerektiğini söylerken %69'u gerekmediğini söylemektedir. Yine öğretmenlerin %77'siegzersizle parmakların rahatlamasını sağlamak gerektiğini söylerken %23'ü gereksiz olduğunu söylemektedir. öğretmenlerin %10'u sırt kası geliştirmenin faydalı olacağını söylerken %90'ı faydalı olmadığını söylemektedir. Yine öğretmenlerin %50'si kültür fizik hareketlerini faydalı olduğunu söylerken, %50'si aynı görüşü paylaşmamaktadır. Öğretmenlerin %10'u başka görüşü bulunmakta, %90'ı başka görüşü bulunmamaktadır.

Edinilen bulgulara dayanılarak, öğrencilerde; egzersizle parmakların rahatlığını sağlamanın görüldüğü söylenebilir. Yine öğrencilerde metot-yöntem değiştirme, çalışma süresinin düşürülmesi ve sırt kası geliştirmenin görülmeyeceği söylenebilir. Ayrıca başka bölümünde; psikolojik olarak öğrenciyi derse hazırlamanın, nefes alma, rahatlık, doğallığın faydalı olacağı söylenmiştir.

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye'de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde keman eğitiminde biyofiziksel yapının yeri ve önemini saptamak amacıyla bu araştırma gerçekleştirilmiştir. Uygulanan anketle keman eğitimi veren öğretmenlerin keman eğitimindeki biyofiziksel yapı hakkındaki görüşleri alınmıştır.

Bu amaçla hazırlanıp örneklemini oluşturan öğretmenlere uygulanan anketle elde edilen verilerin çözümlenip değerlendirilmesi sonucunda keman başlangıç aşamasında yayın hem A.Y., hem Ü.Y. hemde B.Y. da kullandırılmasının faydalı olacağı belirtilmiştir.

Öğretmenlerin çoğunluğu öğrencilerde sağ el kullanma zorluklarının olduğunu belirtmiş ve bu sağ el hareketlerinin hafızaya güçlükle alınabildiğini söylemiştir. Keman eğitiminin sağlıklı gelişebilmesi için bu konunun üzerinde durulması gerektiği saptanmıştır.

Keman öğretmenleri, sağ-sol el tutuşunda zorluk-sıkılık olduğunu, parmak tutmada sıkıntılar yaşandığını söylemektedir. Bu da ayrıca başlı başına bir araştırma konusu olma niteliği taşımaktadır.

Keman öğretmenleri öğrencilerinin yarısının okul takımlarında spor etkinliklerine katıldığını belirtmekte, ancak bu olaya olumlu gözle bakmadıklarını da söylemektedirler.

Düzenli sporu (koşu-yüzme) öğretmenler öğrencilerine önerdikleri halde öğrencilerin büyük çoğunluğunun düzenli spor yapmadıkları saptanmıştır.

Keman öğretmenlerinin çoğunluğu, öğrencilerde çalışma sonralarında masaj yapılmaya gereksinim duyulmadığını söylemiştir. Masaj

yapılmasının gereksiz olduğu belirtilmiştir.

Keman öğretmenlerinin çoğunluğu, öğrencilerinin dayanıklılık, hatta çalışmalarıyla ilgilenmediğini belirtmiştir.

Keman öğretmenlerinin çoğunluğu öğrencilerde kas yorgunluklarının görüldüğü görüşünde birleşmişlerdir.

Keman öğretmenlerinin çoğunluğu öğrencilerde çalışma sonraları ağrı ve kramplar oluştuğu görüşünde birleşmiştir.

Keman öğretmenleri öğrencilerinde pratik sonrası el ağrıları oluştuğu, ön kol ağrıları oluştuğu, omuz ağrısı oluştuğu, bilek ağrısı oluştuğu, sırt ağrıları oluştuğu ve vücutlarının diğerk bölgelerinde ağrıların oluştuğu görüşünde birleşmiştir.

Keman öğretmenleri, öğrencilerinde, beyin hareket mekanizmasının gönderdiği emirlerde sorunlara ve medikal tedaviye neden olan sorunlara rastlanmadığı görüşünde birleşmişlerdir.

Keman öğretmenleri öğrencilerin çalışma aralarında dinlendirici sıvı veya meyve gibi gıdalar seyrek aldıkları ya da hiç almadıkları görüşünde birleşmişlerdir.

Keman öğretmenleri öğrencilerde parmak ucu nasırlarına ve yanmalara seyrek rastlandığı ya da rastlanmadığı görüşünde birleşmişlerdir.

Öğrencilerde biyofiziksel yapıya ve yanlış kullanıma bağılı olarak oluşan sorunlara ilişkin öğretmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerde sertleşme, bitkinlik - yorgunluk olduğu görüşünde birleşmişlerdir. Yine öğretmenlerin çoğunluğu, öğrencilerde tutulma olmadığını, uyuşma

görülmediği, ateş düşme - çıkmanın olmadığı, şişkinlik görülmediği, kızarıklık olmadığı görüşünde birleşmişlerdir. Ayrıca yanıtlardaki başka bölümünde; rahatsızlık, kasılma, kilitlenme şikayetlerine rastlandığı söylenmektedir.

Öğrencilerde biyofiziksel yapıya ve yanlış kullanıma bağlı olarak oluşan sorunlara karşı hangi tepkilerin oluştuğuna ilişkin öğretmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerde çalmaya çalışmaya zorunlu ara verme, pratik süresini değiştirme olduğu görüşünde birleşmişlerdir. Yine öğretmenlerin çoğunluğu, öğrencilerde, çalış şeklini değiştirme yapmadığı, repertuar değiştirilmediği görüşünde birleşmişlerdir. Yine yanıtlardaki başka bölümünde öğrencilerin; fark etme özelliğinin geliştiği, yastık ve çenelik rahatsızlıklarından şikayetler olduğu söylenmektedir.

Öğrencilerde biyofiziksel yapıya ve yanlış kullanıma bağlı olarak oluşan sorunları çözmek için öğretmenlerin çoğunluğu egzersizle parmakların rahatlamasını sağlamak olduğu görüşünde birleşmişlerdir. Yine öğretmenlerin yarısı kültür - fizik hareketlerini alışkanlık haline getirme düşüncesine varmışlardır. Bu sorunları çözmek için öğretmenlerin çoğunluğu çalışma süresini düşürme metot - yöntem değiştirme, sırt kası geliştirme düşüncelerini benimsememişlerdir. Ayrıca seçeneklerdeki başka bölümünde öğrencileri psikolojik olarak derse hazırlamanın, nefes alma, rahatlık ve doğallığın faydalı olacağı söylenmektedir.

Larsson Lars Gören, Baum John Eylül 1993 yılında "Medical Problems of Performing Artists" isimli dergide Amerika'da yayınlanan makalelerinde konumuzla ilgili bir araştırmayı ortaya koymuşlardır.

Araştırmada belli başlı ortaya çıkan sonuçlar aşağıdaki gibidir.

"Keman öğrencileri sıkıntılarının vücudunun 28 değişik anatomik bölgesine yerleştiğini söylediler. En yaygın sıkıntı parmaklardaydı. (Yaklaşık % 50) Tek bir parmak için en yaygın şikayet baş parmaktandı. (% 34); bunu küçük parmak (% 26); yüzük parmağı (% 19); işaret parmağı (% 14) ve orta parmak (% 7) olarak izliyordu. Diğer sorunlu bölgeler ise; eller, omuz, önkol, sırt, bilek, üst kol, dirsek ve dizlerdi. Diğer anatomik sorunlar ise seyrek ve % 1 ya da daha az görülüyordu.

Öğrencilerin aktivitelerinden oluşan sorunlar yoğun sıkıntıya yol açmak için yeterli derece şiddetliydi. Çare olarak % 31'i kısa ya da uzun bir süre için çalmayı bıraktı; % 24'ü pratik süresini değiştirdi; % 12'si çalış şeklini (örneğin parmak kullanışını) değiştirdi; % 5'i repertuarını değiştirdi ve % 28'i değişik karma yollardan teknik değiştirmeye çalıştı. Ancak 86 öğrencide (% 13) değişiklikler işe yaramadı ve kas gevşetici ilaçları düzenli olarak kullanmaya başladılar.

Öğrencilerin büyük bölümü egzersiz sonrası kas ağrısı uzun süreli oturma ya da ayakta durma sonrası sırt ağrısı gibi sorunların bir ya da daha fazlasından şikayetleri olduğunu bildirdiler. Pratik ya da icra sırasında çalış devamlılığının düşmesi en sık karşılaşılan sonuçtu. Öğrenciler üzerine çalışmaların çoğu el kol şikayetlerine odaklanmıştı. Vücudun diğer anatomik bölgelerinde (örneğin sırt ve alt gövde kısımları) sorunlar saptandı.

Bu tür fiziksel sorunlar ortaya çıktığında, müzik öğrencileri ilk olarak çalgı çalmayı bir süre için bırakıyorlar. Tekniklerini değiştirmeye çalışabiliyorlar. Bu tepki sorunu bir ölçü azaltabilir, ama genellikle bir çalgıdan uzak kalmak tam bir çözüm sağlamıyor. En iyi yaklaşım çalış süresini azaltmak ve öğretmen öğütleri doğrultusunda teknikte uygun bir değişiklik yapmak olabilir. Bu kompozisyonla öğrencilerin % 50'den fazlası az sayıda ve daha az yoğun sorunlar bildirdiler. Bu tutum

sorunları azaltmadığında bir kısım öğrenciler sağlıklı besin preparatları, bitkisel çaylar ve doğal rahatlatıcılarda çare aradılar[12].

Bütün bu sonuçlara dayanılarak ileri sürülebilecek başlıca öneriler şunlar olabilir.

1. Biyofiziksel yapının keman eğitimindeki yeri ve öneminin söz sahibi olan kurum ve kişilerin ortak çalışmalarıyla ve katkılarıyla genişletilmeli bilimsel neden ve temellere oturtulmalıdır.
2. Keman eğitimi yapılacak fiziki çevre ve ortam keman çalmaya uygun olmalıdır.
3. Keman öğrencilerinin biyofiziksel şikayetleri önemsenmeli, çözümler bulunmaya çalışılmalıdır.
4. Keman eğitimi veren kurumlarda özellikle Anadolu Güzel sanatlar Lisesi'nde öğretmenlerin sayısal yeterliliği sağlanmalıdır.
5. Keman eğitimi veren öğretmenlerin, çalgının pozisyonu ve vücutla ilişkisi hakkında genel ve alanıyla ilgili özel bilgilerle donanık olması sağlanmalıdır.
6. Öğretmenlerin öğrencilerine çalgılarını çalarken kaslarını nasıl kullanmaları gerektiğini, müziğin icrası sırasında vücutlarını nasıl doğru kullanacaklarını öğretebilmeleri sağlanmalıdır.
7. Çalgıyla tanışmanın en başından itibaren biyofiziksel yanlış kullanım önlenmesi sağlanmalıdır.
8. Çalışmalar sırasında öğrencide oluşan ağrıların kökenini öğretmenlerin titizlikle önem vermesi ve anlaması sağlanmalıdır.
9. Öğretmenlerin biyofiziksel sorunları anlamak ve çözmek için doktorlarla işbirliği yapması sağlanmalıdır.
10. Keman eğitimi dalında lisans üstü eğitim programları ve eğitim bilimsel araştırmalara yönelik dünya literatürünü takip edebilir nitelikte düzenlenmelidir.

KAYNAKLAR

1. Prof. Dr. Uçan, Ali., 1994, **İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
2. Doç. Büyükkaksoy, Feridun., 1997, **Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler**, Armoni Ltd. Şti. Yayını.
3. Altar, C.M., **Opera Tarihi**, Cilt II, Kültür Bakanlığı Yayınları.
4. Uçan, Ali., 1994, **Müzik Eğitimi Temel Kavramlar -ilkeler- Yaklaşımlar**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
5. Uçan, Ali., 1988, **Türkiye Cumhuriyeti'nin İlk Altmış Yılında Müzik Eğitiminde Program Geliştirme**, G.Ü.G.E.F. Dergisi, Cilt:4, Sayı:1.
6. Uçan, Ali., 1990, **Müzik Eğitiminin Üç Ana Türü ve Bazı Temel Sorunlar**, Orkestra Dergisi, Sayı:207.
7. Milli Eğitim Temel Kanunu ile İlk Öğretim ve Eğitim Kanunu 1987, s.16.
8. T.C. Resmi Gazete 20 Haziran 1953 Sayı: 21613 A.G.S.L. Yönetmeliği.
9. Odricek Franz, Mittelmanns., 1909, **Neve Methode auf Anatomisch - Physiologisoher Grundlage**, Wien, Im Jänner.
10. Adriene, N. Brown., March 1997, **Muscles Keletal Misuse Amorg Youth Sympany String Players**, Medical Problemsof Performing Artists.
11. Ralph, A. Manchester., March 1996, **A Case - Control Study of Performance - Related Hand Problems in Music Students**, Medical Problems of Performing Artists

12. Larsson, Las Göran., Baum, John., September 199, **Nature and Impact of Musculoskeletal Problems in a Popilation of Musicians**, Medical Problems of Performing Artists
13. Maximilian, Hennig., 1976, **Lietfaden Zur Tecnik und Methalik des Vilinspiels**, Leitachen technic.
14. Brastian, H. Günter., 1995, **Erkron Kungen Verbeugen und Vermeiden**, Schott Verlag Mainz.

EKLER

38
ANADOLU GÜZEL
SANATLAR
LİSESİ YÖN.
(YENİ)

T. C. Resmî Gazete

Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğünce Yayımlanır		
Kuruluşu : 7 Ekim 1920	20 Haziran 1993 PAZAR	Sayı : 21613

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Yönetmelik

Millî Eğitim Bakanlığından :

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Anadolu Güzel Sanatlar
Liseleri Yönetmeliği

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin eğitim, öğretim ve yönetim esasları ile bu okullara alınacak öğrencilerin seçimlerine, kayıt-kabullerine, nakillerine, öğrenci başarısının tespitine ve öğretmenlerin seçilerek görevlendirilme esaslarına ait hükümleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerini kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununa ve 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

“Bakanlık”, Millî Eğitim Bakanlığını,

“Okul”, Anadolu Güzel Sanatlar liselerini,

“Dönem”, en az 90 iş gününü kapsayan eğitim ve öğretim süresini,

“Sanat eğitimi danışma ve program geliştirme kurulu”, her bölüm için ayrı ayrı olmak üzere okul müdürünün başkanlığında ilgili bölümün sanat dersleri öğretmenlerinden meydana gelen kurulu,

“Ortak Dersler”, bütün öğrencilerin almak zorunda olduğu dersleri,

“Alan Dersleri”, öğrencinin yetişeceği asıl sanat dalına ilişkin dersleri,

“Seçmeli Dersler”, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini tanıyıp anlamalarına, geliştirmelerine ve belirli alanlarda derinleşmelerine imkân sağlayan dersleri,

“Hazırlık Sınıfı”, bu okullarda (Lise) birinci dönemden önce öğrencilere yabancı dilde dinleme-anlama, okuma, konuşma ve yazma becerilerinin kazandırılmasını ve özel alanlarında temel yeteneklerini geliştirmeyi amaçlayan sınıfı,

ifade eder.

Yürütme ve İdare Bölümü Sayfa : 1

İKİNCİ KISIM

Kuruluş, Amaç ve Görevler

Kuruluş

Madde 5 — Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan yüksek öğrenim kurumlarının bulundukları yerler tercih edilmek suretiyle, güzel sanatlar faaliyetlerine elverişli yörelerde açılır. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, ortaokul öğretimi üzerine bir yılı hazırlık ve altı dönem lise öğrenim süresi olan, yaulı, gündüzlü ve karma okullardır.

Okulun Amacı ve Görevleri

Madde 6 — Okulun amacı ve görevleri şunlardır :

- Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri olan öğrencilerin eğitimlerini sağlamak,
- Öğrencileri araştırmacı ve geliştirici çalışmalara yönleltmek, yetenekleri doğrultusunda seçenekli, bağımsız, doğru yorum ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmek,
- Öğrencilerin milli ve millîlerarası, tarihi ve yeni sanat eserlerini tanımaları ve anlamlarına yardımcı olmaktır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kontenjan, Başvuru, Öğrenci Seçimi, Kayıt-Kabul ve Nakil İşlemleri

Kontenjan

Madde 7 — Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin Resim ve Müzik bölümlerinin her birine her öğretim yılında alınacak öğrenci sayısı 24'ü geçemez. Bu öğrencilerin sanat derslerinde dersliklere dağılımında sanat derslerinin özelliği dikkate alınır.

Müracaat

Madde 8 — Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri giriş sınavlarına; ortaokul, ilköğretim okulu ikinci kademe, lise ve dengi okulların ortaokul kısmında öğrenim gören öğrencilerden :

- Ortaokul son sınıf öğrencisi ve ders kesiminde ortaokulu bitirmiş olan,
- Ortaokul 2 nci sınıf yıl sonu başarı notu ortalaması en az (3) üç, gireceği alana ilgili yıl sonu notu en az (4) dört olan,
- Şube öğretmenler kurulunca aday seçilen öğrenciler müracaat edebilirler.

Başvuru Şekli ve Yeri

Madde 9 — Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri giriş sınavlarına müracaat, Bakanlıkça belirtilen tarihler arasında öğrenci velisi tarafından öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne yapılır.

Başvuruyu kabul eden okul müdürlükleri, İlçe ve İl Millî Eğitim Müdürlükleri ile Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müdürlüklerinin yapacağı iş ve işlemler, sınavın tarihi ve şekli Bakanlıkça tespit edilir ve valiliklere duyurulur.

Öğrenci Seçimi ve Kayıt-Kabul

Madde 10 — Başvurusu kabul edilen öğrenciler, aşağıdaki esaslara göre yetenek sınavına alınırlar.

- Yetenek sınavı, ilgili bölümün alan öğretmenlerinden oluşan en az üç kişilik komisyon tarafından yapılır.
- Yetenek sınavları, alanın özelliğine göre; yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak yapılır ve sonuçları puanla belirlenip değerlendirilir.
- En yüksek başarı puanından başlamak üzere sıralama yapılır. Sıralamaya göre bölüm kontenjanları kadar öğrencinin kesin kaydı yapılır.

Anadolu Lisesi öğrencisi olup, bu okullara başvuruda bulunan ve yetenek sınavında başarılı olanlardan hazırlık sınıfına kesin kayıt yaptıran öğrenciler, okulun eğitim, öğretime başladığı hafta içerisinde velilerinin de yazılı müracaatları üzerine Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin (Lise) birinci dönemine alınırlar.

Öğrenci Nakilleri

Madde 11 — Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri arasında öğrenci nakli yapılmaz. Ancak, aynı sınıf veya dönemde ve bölümde olmak ve karşılıklı becayiş isteğinde bulunmak kaydıyla, öğrencilerin nakilleri yarıyıl ve yaz tatillerinde ilgili okul müdürlüklerince yapılabilir. Tasdik-name ile uzaklaştırma cezası alan öğrencilerin nakilleri süreye ve kontenjana bakılmaksızın yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM**Eğitim-Öğretim****Bölmüler**

Madde 12 — Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okul ve çevre imkânlarına göre Resim ve Müzik bölümleri bulunur.

Ayrıca, Bakanlığın uygun görmesi halinde bu okullarda güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan bölümler de açılabilir.

Eğitim, Öğretim

Madde 13 — Eğitim, öğretim; ortak dersler, sanat dersleri, seçmeli dersler, alan uygulamaları ve etkinlikleri şeklinde düzenlenir.

Alan Uygulamaları ve Etkinlikleri

Madde 14 — Alan uygulamaları ve etkinlikleri, öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre ferdi veya grup halinde öğretmen yönetiminde serbestçe yapılabılır. Bu çalışmalarda okul yönetimi öğrencilerin, okulun resim atölyesi ve müzik odaları, laboratuvar, kitaplık, konferans salonu gibi imkânlarından en verimli şekilde yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Uygulama çalışmalarına, resmi kurum ve kuruluşların düzenleyeceği yarışmalara, konser, konferans, panel, sergi gibi sanat etkinliklerine katılması, okul idaresince uygun bulunan öğrenciler, bu çalışmalara öğretmenlerinin sorumluluğunda katılırlar ve bu süreçlerde izinli sayılırlar.

Öğrenci Başarısının Tespiti

Madde 15 — Bu okullarda, hazırlık sınıfı öğrencilerinin başarıları "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Bazı Derslerin Öğretimini Yabancı Dille Yapan Resmi Okullar Yönetmeliği", Hazırlık sınıfı dışındaki öğrencilerin başarıları ise diğer ortaöğretim kurumlarında uygulanan "Ders Geçme ve Kredi Yönetmeliği" esaslarına göre tespit edilir.

BEŞİNCİ KISIM**Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulu Kuruluşu ve Görevleri****Kuruluşu**

Madde 16 — Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulu; her bölüm için ayrı ayrı olmak üzere okul müdürünün başkanlığında ilgili bölümün alan dersleri öğretmenlerinin katılımıyla oluşturulur.

Görevleri

Madde 17 — Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulunun görevi; okulun sanat eğitimi programlarının hazırlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak ve Bakanlığa önerilerde bulunmaktır.

Ayrıca, okuldaki sanat faaliyetlerinin belirlenmesi ve uygulanması konusunda öğrencilere rehberlik yapmak, bu faaliyetleri organize etmektir.

Sanat Eğitimi Danışma ve Program Geliştirme Kurulu; dönemlerin başında ve sonunda olmak üzere her ders yılında dört kez toplanır. Ayrıca, gerekli hallerde okul müdürünün çağırısı ile de toplanabilir.

Her bir kurulun çalışmalarına yön vermek, yüksek öğrenim kurumlarıyla işbirliği konusunda yardımcı olmak ve sanat eğitiminin temel felsefesi, amaç ve ilkeleri ile genel kapsam ve geliştirilmesi konusunda rehberliklerde bulunmak üzere; okulun bulunduğu ildeki üniversitelere bağlı güzel sanatlar fakülteleri, eğitim fakülteleri ve devlet konservatuarlarının ilgili bölümlerinin öğretim elemanları arasından üçer üyenin kurul toplantılarına danışman olarak katılımları sağlanır.

ALTINCI KISIM

Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Okuldan Ayrılma, Dışarıdan Bitirme Sınavı, Parasız Yaulılık ve Bursluluk

Okuldan Ayrılma

Madde 18 — Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nden herhangi bir sebeple ayrılan öğrenciler bir daha bu okullara alınmazlar.

Dışarıdan Bitirme Sınavı

Madde 19 — Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde okul dışı bitirme sınavları yapılmaz.

Öğretmenlerin Seçimi

Madde 20 — Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde görevlendirilecek sanat dersleri öğretmenlerinin; Ortaöğretim Genel Müdürünün başkanlığında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'na görevlendirilecek alanla ilgili birer uzman, Teftiş Kurulu Başkanlığı'ndan alanla ilgili birer müfettiş, Ortaöğretim ve Personel Genel Müdürlüklerince görevlendirilecek en az daire başkanı düzeyinde birer yetkili ile alanla ilgili en çok ikişer öğretim üyesinden oluşan komisyonca eserleri değerlendirilir ve adayların teorik veya uygulamalı sınavla seçimi yapılır.

Sınavın tarihi, yeri ve diğer şartlar Bakanlıkça duyurulur.

Sınava katılacak adaylar; branşının özelliğine uygun bilgi, beceri, yetenek ve birikimlerini kanıtlayan dosyasını komisyona sunar. Bu belgeler, sergi, konser, yarışma, ödül, gösteri, yazılı eser ve benzeri olabilir.

Parasız Yaulılık ve Bursluluk

Madde 21 — Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde yaulılık ile ilgili işlemler, "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı İlkokul, Ortaokul, Lise ve Dengi Okullarda Burs, Parasız Yaulılık ve Sosyal Yardımlar Yönetmeliği" ile "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul Pansiyonları Yönetmeliği" hükümleri çerçevesinde yürütülür.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulanacak Mevzuat, Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Uygulanacak Mevzuat

Madde 22 — Bu Yönetmelikte hükme bağlanmamış hususlarda Bakanlığa bağlı orta-öğretim kurumlarında uygulanan mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

Yürürlükten Kaldırılan Hüküm

Madde 23 — Bu Yönetmeliğin uygulama tarihinden itibaren 21 Eylül 1990 gün ve 20642 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği" yürürlükten kalkar.

Yürürlük

Madde 24 — Bu Yönetmelik 1993-1994 ders yılı başından geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 25 — Bu Yönetmelik hükümlerini Milli Eğitim Bakanı yürütür.

Değerli Keman Öğretmeni,

Bu çalışmada Anadolu Güzelsanatlar Liselerinde, hazırlık sınıflarında keman derslerinde, öğrencilerin ders işleme ve etüt aşamasındaki şikayet ve sorunlarıyla (Biyofiziksel yapıyla ilgili olarak) ilgili bilgilerin ortaya çıkmasına; Bu yolla da keman dersinin ve çalışmalarının daha verimli olmasına katkıda bulunmaya çalışılacaktır. Bu nedenle vereceğiniz bilgiler yapacağımız çalışmanın niteliğine katkıda bulunacaktır. Soruların oluşturduğu bilgi toplama aracı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde “evet, hayır” şeklinde yanıtlanacak sorular bulunmaktadır. Bu soruları yanıtlarken birini (X işareti) işaretleyin. İkinci bölümdeki sorular üç seçenektir. Seçeneklerden yalnız birine (X) işareti koyunuz. Üçüncü bölümdeki sorulara ise birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz. (X işareti koyunuz). Eğer seçeneklerde yer almayan görüşünüz varsa “başka” kısmına yazınız.

Lütfen hiçbir soruyu yanıtsız bırakmayınız.

İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

A. Kemal ÖNGÜÇ

Araştırmacı

BÖLÜM – I

Dikkat: Her soruda bir bölüme (X) işareti koyunuz.

	<u>Evet</u>	<u>Hayır</u>
1. Öğrencilere sağ el kombine hareketlerini B.Y. da pratik yaptırıyorum	()	()
2. Öğrencilere sağ el kombine hareketlerini A.Y. da pratik yaptırıyorum	()	()
3. Öğrencilere sağ el kombine hareketlerini Ü.Y. da pratik yaptırıyorum	()	()
4. Öğrencilere sağ el kombine hareketlerini yaptırırken, arka – ön kol, bilek ve elini sıralı bir şekilde kullanmada zorluklarla karşılaşıyorum	()	()
5. Öğrenciler pratiklerin sonucunda sağ el kombine hareketlerini hafızaya kısa sürede alabiliyor	()	()
6. Öğrenciler sol el tutuşunda – parmak düşürüşlerinde parmak tutmalarda zorluk çekiyorlar ve sıkılık oluşuyor	()	()
7. Öğrenciler (okul takımlarında) spor etkinliklerine katılıyorlar	()	()
8. Öğrenciler dayanıklılık (mukavemet) çalışmaları yapıyorlar mı? (Halter – ağırlık)	()	()
9. Öğrenciler düzenli spor (koşu – yüzme), egzersiz yapıyorlar	()	()
10. Öğrenciler keman çalışmaları sonunda masaj yapma gereksinimi duyuyorlar	()	()

BÖLÜM – II

Dikkat: Bu bölümde sorulan soruları okuduktan sonra bir seçeneği işaretleyiniz, (X) işareti koyunuz.

	Sık Rastlanıyor	Seyrek Rastlanıyor	Rastlanmıyor
1. Öğrencilerde kas yorgunluklarına	()	()	()
2. Öğrencilerde çalışma sonrası ağrı ve kramplara	()	()	()
3. Öğrencilerde pratik sonrası el ağrılarına	()	()	()
4. Öğrencilerin üst kol ağrısı şikayetlerine	()	()	()
5. Öğrencilerin ön kol ağrısı şikayetlerine	()	()	()
6. Öğrencilerin omuz ağrısı şikayetlerine	()	()	()
7. Öğrencilerin bilek ağrısı şikayetlerine	()	()	()
8. Öğrencilerin parmak ağrısı şikayetlerine	()	()	()
9. Öğrencilerin sırt ağrısı şikayetlerine	()	()	()
10. Öğrencilerin vücutlarının diğer bölümlerindeki ağrılarla ilgili şikayetlerine	()	()	()
11. Öğrencilerde beyin hareket mekanizmasının gösterdiği emirlerde oluşan sorunlara	()	()	()
12. Öğrencilerde medikal tedaviye neden olan sorunlara	()	()	()
13. Öğrencilerde çalışma arasında dinlendirici sıvı ve meyva gibi gıda almalarına	()	()	()
14. Öğrencilerde parmak ucu nasırlara, yanmalarına	()	()	()

BÖLÜM – III

Dikkat: Bu bölümde birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz. Eğer seçeneklerde yer almayan görüşünüz varsa "Başka" kısmına yazınız.

1. Öğrencilerinizde biyofiziksel yapıya bağlı olarak hangi sorunlar oluşur?

- a) Sertleşme
- b) Tutulma
- c) Bitkinlik – Yorgunluk
- d) Uyuşma
- e) Ateş düşme – çıkma
- f) Şişkinlik (beze oluşması, el-kol boyunda vb.)
- g) Kızarıklık (Kemanın aşırı boyuna yaslanması vb.)
- h) Başka

2. Öğrencilerinizde biyofiziksel yapıya bağlı olarak oluşan sorunlara karşı hangi tepkiler oluşur?

- a) Çalışmaya / çalmaya zorunlu ara verme
- b) Pratik yapma süresini değiştirme
- c) Çalış şeklini değiştirme (oturarak – ayakta)
- d) Repertuvar değiştirme
- e) Başka

3. Tüm bu sorunları çözmek için hangi seçenekleri önerirsiniz?

- a) Çalışma süresini düşürme
- b) Metot- yöntem değiştirme
- c) Egzersizle parmakların aktivitesini ve rahatlığını sağlamak
- d) Sırt kası geliştirme
- e) Kültür – fizik hareketlerini alışkanlık haline getirme
- f) Başka

ÖZGEÇMİŞ

1968 yılında Antalya'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Antalya'da yaptı. 1987 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümüne girdi. Aynı yıl Doç. Feridun Büyükkaksoy ile keman çalışmalarına başladı. 1991 yılı Haziran döneminde mezun olduktan sonra Erzincan ve Urla'da müzik öğretmenliği yaptı 1994 yılında Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde Keman öğretmenliğine başladı. Bunu takiben 1995 Şubat döneminde Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümünde Yüksek Lisans eğitimine başladı. Eğitimi süresince Doç. Feridun Büyükkaksoy'la Keman çalışmalarına devam etti. Halen Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde keman öğretmenliği yapmaktadır.

